

EESTI SAARTE KOGU

✉ Tallinna 19, 93811 Kuressaare, Saaremaa ①

Avalik pöördumine

EV Keskkonnaministeriumile ja Kultuuriministeriumile

Lugupeetud Urmas Kruise
Austatud Tiit Terik

Eesti Saarte Kogu on mures meie loodus- ja kultuuriloo pärlite – väikesaarte - tuleviku pärast. Näib, et on ära unustatud 2004. aastal kehtima hakanud Püsiasiustusega väikesaarte seaduse fookus – II Maailmasõja ajal hävinud asustuse taastamine ja allesjäänud kogukondade jõuline edendamine. Ikka selleks, et tugevdada riigi julgeolekut ja hoida pärimuslikku kultuuripärandit koos liigirikka loodusega.

Eesti Saarte Kogule on arusaamatu, miks viimasel ajal tõrjub keskkonnaministerium mitmetel väikestel saartel ja laidudel igasugust inimtegevust selle traditsioonilistes vormides. On teadlased juhtinud korduvalt tähelepanu asjaolule, et nii taimestiku kui linnustiku elurikkus on eriti kõrge seal, kus on tegemist teadliku inimtegevusega. Viimaste aastate kõige kurvemad näited on Liivi lahe laidudelt ja Sorgu saarelt, kus endale elupaiga leidnud tuhanded kormoranid on hävitanud kogu taimestiku ning enamiku seal varem pesitsenud linnustikust. Vanemad kihnlased mäletavad aegu, mil igal laiul elas suvel püsivalt kalureid ja Sorgu saarel aastaringselt majakavahi pere. Tänu neile elas väikesaartel kümneid linnuliike ja taimi, mis on väikesaartelt kadunud. Kahjuks tuleb viimasel ajal teateid püsiasiustuse taastamise takistamisest ka teistelt Eesti rannikumere saartelt.

Aksi, Loonelaid, Sorgu on vaid mõned näited pisikeste saarte reast, kus looduskaitse keelud ei luba enam inimesel esivanemate tarkusega elada ja toimetada.

Teeme ettepaneku keskkonnaministeriumile ja kultuuriministeriumile alustada avalikku ja saarte elanikke kaasavat koostööd, mille eesmärgiks on nii Eesti pisikeste, väikeste kui ka keskmiste ning suurte saarte loodus- ja

kultuuriväärtuste parem hoidmine. Eesti Saarte Kogu arvates on hädavajalik kaasata sellesse protsessi nii teadlasi kui meie esivanemate pärandit valdavaid inimesi.

Käes on aeg küsida kõigepealt Eesti saarte püsielanikelt, kas ja kuidas on nad valmis hoidma oma kodusaarte loodust ning siis töötada koos teadlastega välja parimad teed Eesti rannavetes leiduvate haruldaste elupaikade säilimiseks.

Käesolev avaldus sündis Eesti Saarte Kogu korralisel üldkogul.

3. juunil 2022 Osmussaarel